

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 88 (2952) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 április 21

„Vállalom a felelősséget ezért a háborúért, mert tudom, miért harcolunk“

Kállay Miklós miniszterelnök nagy beszéde a háboruban való részvételünkről, a zsidóságnak a magyar élet legfontosabb vonatkozásaiból való kikapcsolásáról, a közellátás biztosításáról s a legközelebb benyújtandó fontos javaslatokról

Budapestről jelentik: (MTI) A MÉP hétfőn tartotta a Nemzeti Lovardában országos érdeklődéssel várt nagytanács-ülését. Amióta Gömbös Gyula az országos nagytanácsot létrehozta, ez volt a harmadik ülése. Az ülésen a párt törvényhozó tagjain kívül résztvettek a főispánok és a tisztségviselők az ország minden részéből. Az országos tanács meleg ünnepségekben részvételével a miniszterelnököt és kormányát, amikor fél 12 órakor elfoglalta helyét. Vitéz Lukács Béla országos elnök, tárca nélküli miniszter nyitotta meg az ülést. A Hiszekegy elmondása után üdvözölte a miniszterelnököt. Rámutatott arra, hogy a nagytanács összehívását a miniszterelnök is kívánta. Megemlékezett arról, hogy április 10-én volt egy éve annak, hogy a Kormányzó Ur elrendelte, hogy a honvédség a délvideki magyarságot védje meg az anarchia pusztításaitól. Június 26-án szovjet repülők intéztek orvátámadást Kassa ellen. Azóta harcol honvédségünk vállalva az orosz harctéren a szövetségesekkel. Meleg

együttérzéssel emlékezett meg az abessziniai és libiai olasz hősokról elsősorban az aostai hercegről. Megemlékezett a német katonák hősiességéről is. Ezután Gömbös Gyuláról, Darányi Kálmánról, Csáky Istvánról és gróf Teleki Pálról szólt. Bejelentette még Horthy Istvánnak kormányzóhelyettesévé történt megválasztását is, amit a résztvevők lelkes tapsal és éljenzéssel fogadtak. Indítványára hódoló táviratot küldtek a Kormányzó Ur Öfömméltóságának.

Nagy tetszéssel fogadott beszéde után Varga Imre földműves szólt fel. Kérte a kormányt, hogy az ország nyugalmának és rendjének fenntartására továbbra is minden eszközt vegyen igénybe. A magyar vidék népe — úgy mond — nyugalommal és reménnyel tekint a jövő felé. Utána Pál Endre bányamunkás, az ipari munkáság nevében köszönetet mondott a bányanyugbér törvényének előkészítéséért. Nádor László ügyvéd rámutatott arra, hogy a MÉP a józan politikai vezetés utján jár.

a zsidóságnak a magyar tulajdonjogból való kiemelése. (Zúgó éljenzés.) Arra az állásponton helyezkedtem, hogy a közeli napokban sürgős intézkedést kérek a törvényhozástól. Ez pedig abban áll, hogy a zsidótörvény számtalan kivételezésével szemben a faji alapokra helyezkedünk. (Éljenzés) Teszem ezt azért is, mert én nem földbirtokpolitikai javaslatot hozok, hanem a zsidóságot távolítom el a földtől. A termelés folytonosságának biztosítása érdekében zár alá vettem

az 500 holdon felüli zsidó birtokok rendezéseit is, nehogy elkótyavetyéeljék. Azt sem engedhetem meg, hogy horribilis milliárdos összegek bolygassák meg a magyar pénz értékét. Ezért kellett a kötvénnyel való fizetés álláspontjára helyezkednem. Nagyon fontos intézkedése a javaslatnak az is, amely arra irányul, hogy további zsidó letelepülés a falvakban lehetővé válik. A zsidó a maga földjéből annyit tarthat meg, amelyen lakóháza és egy kertje van.

Nincs más végleges megoldás, mint a 800 ezer zsidó kitelepítése

Ha már a zsidókérdésnél tartok, talán leghelyesebb, ha ismertetem álláspontomat. Azt hiszem, olyan határozottan és nyíltan még senki sem nyilatkozott helyemben, mint én. Én tudom, hogy további intézkedéseket kell tennem. Tudom, hogy

a zsidókat gyorsított ütemben kell kikapcsolni a magyar élet legfontosabb vonatkozásaiból. Én tudom, hogy nincs más végleges megoldás, mint a 800.000 zsidónak kitelepítése.

(Éljenzés és taps.) Amennyire ezt tudom, éppúgy tudom azt is, hogy ezen a téren milyen munkatempót kell követni. Azt hiszem, már megmutattam munkatempómat. Ki kell emelni a zsidóságot minden társadalmi és nemzeti munka szempontjából fontos po-

zicióból, de egyidejűleg be kell töltetni ezeket a réseket. A másik javaslat a közélet tisztaságának biztosításáról szól. A legutóbbi minisztertanács ezt a javaslatot már le is tárgyalta. Kéves ország van, amelyben olyan kevés szükség volt a javaslatra, mint nálunk. Még is meghoztuk, mint biztosítottakat. A törvényhozást foglalkoztatni akarjuk a közeljövőben a hadmentességi adó bevezetésének kérdésével is. Amikor fiaink egy része a harctéren küzd, nekünk, itthonmaradtaknak mellánnyos adót fizetni.

Ezután arról szólt a miniszterelnök, hogy három másik javaslat van még készen. A közigazgatás reformjáról szóló javaslat, a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló egymilliárdos javaslat és az ipar fejlesztéséről szóló javaslat.

1848 óta most viselünk először újra magyar háborút

Ezután a miniszterelnök emelkedett szólásra. Beszédében ezeket mondotta:

Munkatársaim! Kedves barátaim! Köszönés és üdvözlés az első szavam hozzátok. Üdvözlésem és köszönésem elsősorban azokhoz a tömegekhez szól, amelyeknek képviselőletében megjelentek. Összehívtalak benneteket, mert a nagy időkben az alapszabály szerint is össze kell jönni. A nagy idők pedig itt vannak. Háborút viselünk. 1848 óta most viselünk először újra magyar háborút. Nem kényszerből mentünk a háborúba, hanem tudatosan vállaltuk, mert egyszer már megértük, hogy legutóbb nélkülünk határoztak egy asztalnál, amelynél a trianoni béke született meg. Már pedig megegyeszer ez nem történhet meg. Ha azt akarjuk, hogy szavunk legyen a jövő Európa sorsának kialakításában, ott kell lennünk már az elhatározásnál, a küzdelmeknél és szenvedéseknél. Ezért viseljük ezt a háborút. Vegyétek megnyugvással, hogy határainkon mindenütt annyi katona áll, hogy az ország határát mindig bárki ellen meg tudjuk védeni. (Taps)

Külpolitikánk változatlan marad. Egyenesen, határozott irányt követünk, amelyen eddig haladtunk. Mit jelent ez a külpolitika? Szoros baráti együttműködést szövetségeseinkkel, elsősorban Németországgal és Olaszországgal. A teljes együttműködés fogalmában benne van az egyenjogúság is. (Éljenzés és taps.) De törekszünk arra is, hogy szomszédainkkal jóviszonyban legyünk.

„Nem földbirtokpolitikai javaslatot hozok, hanem a zsidóságot távolítom el a földtől“

A törvényhozás a közeli napokban megkezdí munkáját két javaslattal. Az egyik a zsidó erdő- és mezőgazdasági birtokok állami tulajdonba vétele. (Viharos taps.) Amikor a kormányt átvettem, közölték velem azokat a gondolatokat, amelyek a megvalósítás előterében állnak. Ezek sorában volt az az óhaj is, hogy tegyek valamit a zsidó birtokok igénybevétele meggyorsítása érdekében. Megvizsgáltam a kérdést és meggyőződtem, hogy nincs más megoldás csak

Nem lesz baj a közellátás terén

Nem mehetek tovább beszédemben anélkül — mondotta — hogy ne szóljak hadseregünkről, annak vezetéséről, tisztikaráról, altisztjeiről és minden magyar honvédről, akikről a legfelsőbb Hadúr legutóbbi napiparancsában is megemlékezett.

Tudjuk, hogy most, amikor leg gazdagabb felszereléssel indultak el fiaink, mit várhatunk tőlük. Nyíltan vállalom a felelősséget ezért a háborúért, mert tudom, hogy miért harcolunk. De vállalom a felelősséget az itthonmaradtakkal szemben is.

A legutóbbi főispáni értekezleten kértem a főispán urakat, hogy szervezzék meg a segítséget. Ezt kérem

tőletek is. Gazdaságpolitikai vonatkozásban legfontosabb feladatunk termelésünket mezőgazdasági és ipari téren a legmagasabbra fokozni. Nincs időm most hosszasan beszélni ezekről a kérdésekről. Fontos pénzügyi kérdésről kell még említenem. Ez az árszínvonal megtartásának kérdése. Az árszínvonalnak lehet, hogy hibái vannak, de nagy lépéssel jutottunk előre. A mezőgazdasági és ipari cikkek színvonalát szigorúan egy bizonyos közös nevezőre kellett hoznunk. Meg kell óvnunk pénzünk értékét, amely egyik legjobb valuta Európában. A közellátás kérdése legnagyobb problémánk. A parlamentben már megmondtam, hogy nem lesz baj

a közellátás terén, mert mindenki megkapja adagját. A beérkező jelentésekből megállapíthatom, hogy az országban mindenütt egyre kisebbek a panaszok. A bakancs, csizma és talpbőr kérdésében nagyobbak nehézségeink. Varga Imre a földbirtokpolitikáról is beszélt. Első helyen emli-

Semmiféle büntetés nem elég súlyos az árdrágítókkal, áruhalmozókkal és rémhirterjesztőkkel szemben

Az árvíz-katasztrófáról szólva kijelentette, hogy a minisztertanács 25 millió pengős segélyt állapított meg, de pénzügyi erőink határáig még további áldozatokat hozunk.

Pál Endre munkás-tanácsagnak — folytatta a miniszterelnök — az volt az érzése, hogy egymillió magyar munkás nevében beszél. Nem tudom elhinni, hogy a magyar munkásság más lenne gondolkodásban, mint én és gyerekének ne ugyanazt akarja, amit én akarok a gyerekeknek.

A munkás-kérdéssel kapcsolatban megemlítette, hogy fejleszteni kell minden erőnkkel véderőnk erejét.

Nem lenne helyes ipari politikánk — mondotta — ha munkástelepeket létesítenénk és munkáslakásokról nem gondoskodnánk. A pénzügyminiszter úr a közeljövőben ismerteti a 42 tagú bizottságban a lakásépítési kölcsönről szóló javaslatot. Az árdrágítókról is szó esett. *En a magam részéről semmiféle büntetést nem találnék súlyosnak az árdrágítókat, áruhalmozókat és a rémhirterjesztőkkel szemben. Tevékenységük megakadályozása elsőrendű állami feladat. A kisiparosság anyagellátása szintén fontos probléma.*

Az állami munkaközvetítésről szóló javaslat is készen áll és a tavasszal már a parlament elé kerülhet.

Nádor László szavaira reflektálva, kijelentette a miniszterelnök, hogy már nincs különbség Budapest és a vidék közt. A problémák megoldásához azonban rendre és nem lázításra van szükség.

A rendőrség, csendőrség és a katasztrófa-örökösök a rend felett — mondotta — de szeretném, ha ezeket az intézményeket nem kell erre igénybe venni. En a magyar embert ennél sokkal többre becsülöm.

Üdvözlő távirat a német nemzeti szocialista és az olasz fasiszta párnak

Most pedig kérő szóval fordulok hozzátok — folytatta a miniszterelnök. — Új pártot szeretnék látni ebben az országban, olyan pártot, amely a háborús világban másképp nézi hivatását, mint a boldogabb időkben. Ma kis kérdések nem választhatnak el bennünket egymástól. Itt, ebben a pártban szeretnék látni mindenkit, aki velem egyformán gondolkodik. A nemzeti összefogáshoz keresek munkatársakat.

Kállay Miklós miniszterelnök beszédét a jelenlévők nagy tapsal és lelkesedéssel fogadták.

Ezután Lukács Béla mondott a párt nevében köszönetet a beszédért. A tanács tagjai helyükről felállva, háromszoros éljént kiáltottak vezérukra. Az országos elnök végül két határozati javaslatot terjesztett elő. Az egyik kimondja, hogy a mostani döntő események idején az egész nemzet-

tette a házbély-akciót. Varga Imre szóváltette a vetőmag ellátásban észlelt késedelmet is. Ennek oka, hogy a vetőmag egyrészt késve kaptuk meg. Sok helyen kéni kellett a vetőmag kiosztásával, mert azt tapasztaltuk, hogy ahol előbb osztottuk ki a vetőmagot, eltűnt.

nek össze kell tornni, mert egyetemes céljainkat csak így lehet elérni. A második határozati javaslat értelmében táviratilag üdvözlük a német nemzeti szocialista és az olasz fasiszta pártokat. Az ülés lelkes hangulatban ért véget. Az ülés után a megjelentek közös ebédet vettek részt, amelyen Lukács Béla mondott köszöntőt a Kormányzóra, akit a megjelentek hosszasan ünnepeltek.

F. Rácz Géza a miniszterelnököt köszöntötte.

Kállay Miklós válaszában szólott Lukács Béláról és Antal Istvánról, a két új miniszteréről. Lukács Béla feladata lesz — úgymond — a hadbavonult honvédek hozzátartozóiról gond-

A legnagyobb magyar háborús film! Európa harca a bolsevizmus ellen!
Gépezrek és embermilliók gigászi küzdelme

A KELETI CSATA

Az első hatalmas összefoglaló film a szovjet elleni háborúról.
Diszsbemutató kedden este 1/2 10 órakor az APOLLOBAN.
Kedden 5 és 7 órakor: VADMACSKA.

Belvárosi

Moszkva — Sanghai

POLA NEGRİ orosz tárgyú filmóriása.

Bübbajos, hangulatos, Sok hühó Emmyért.
zenés vígjáték

Főszerepben: Szeletzky Zita, Jávör Pál, Csörtös

Csütörtöktől a CASINOBAN.

Szerdán utóliára: Toprini nász!

doskodni. Antal István feladata, hogy fokozza a magyar lélek felfogó képességét.

— Arra kérek mindannyiokat, vigyék magatokkal a magyar életbe, hogy mindent megtegyünk, amit csak lehet, hogy eredményesen megállhassuk helyünket.

A miniszterelnök nagy tetszéssel fogadott szavai után Lukács Béla és Antal István mondottak köszöneteket az üdvözlőszavakért. A miniszterelnök az ebéd végén végigjárta a MÉP Eszterházy-utcai párhelyiségének a termet és elbeszélgetett a párt tisztviselőivel.

Mozgalmas élet folyik a Baross Szövetségben

Szétvált a textilszakosztály

Nagyvárad Sajat tud. A Baross Szövetség székházában mozgalmas élet volt az utóbbi napokban. A szakosztályok munkája iránt fokozott érdeklődés nyilvánul meg s különösen a Szent László hét előkészületei és kilátásai foglalkoztatják nagy mértékben a Baross-tagokat.

A textil-szakosztály életében nagy változás következett be. A szakosztályból, amely eredetileg 110 tagot számlált, már régebben kiléptek a nagykereskedők, mert az volt a felfogásuk, hogy a kiskereskedőkkel és a piaci bódésokkal egy szakosztályban nem tudják érdekeiket megfelelően szolgálni. A mult hét csütörtökén tartott szakosztályi ülésen aztán az úgynevezett üzletes textilkereskedők szintén kiváltak a

szakosztályból és csatlakoztak a nagykereskedőkhöz. Az eredeti szakosztályban így magukra maradtak a piaci bódésok. Ezt a megoldást Podolcsák József a szakosztály elnöke nem helyeselte s ezért benyújtotta lemondását. Az ügyeket ezután Fleisz Károly alelnök fogja vezetni.

A nagykereskedők és az üzlettulajdonos kiskereskedők ujonnan megalakult, mintegy 70 tagot számláló szakosztályának elnökéül Lakomcsik Lajos kijelölt textilnagykereskedőt választották meg, helyetteséül pedig Szabados Ernő kereskedőt, aki a nemzeti önállósítási alaptól rendezte be üzletét. Alelnök Major Lajos kijelölt textil-nagykereskedő lett, helyettes pedig Iván János.

szakosztály helyeslésével találkozott.

A Nagyváradon önálló iparral rendelkező kertészek is megalakították szakosztályukat a Baross Szövetség kebelében. Elnöknek Szabó Béla kérészt választották meg, aki nagy ügybuzgalommal karolta fel a 40 tagot számláló szakosztály tagjainak az ügyét. Érdekes elgondolást terjesztett elő, amely szerint a város közelében kisajátítandó zsidó birtokokból a kérésztészeket bizonyos mennyiségű földhöz kellene juttatni, ami a városnak élelmiszterrel való ellátását nagymértékben elősegítené.

Megalakult a Baross Szövetségben a nagyvárad-i keresztény könyv- és papirkereskedők szakosztálya is. Elnöknek választották Krausz Istvánt, titkárnak Kádár Györgyöt, jegyzőnek Simon Istvánt. A szakosztály máris megtette az előkészületeket a könyvnapon illetve a Szent László-heti ünnepségek alkalmával felállítandó könyves-sátrak ügyében.

Továbbképző tanfolyamot állítanak fel a fodrásziparosok

Ugyancsak a mult héten figyelemreméltó ülést tartottak a fodrásziparosok is. Papp Mihály elnök bejelentette, hogy rövidesen továbbképző tanfolyamot állít fel úgy az önálló iparosok, mint pedig a segítők részére, hogy a női fodrászatban tökéletesíthessék magukat. Barabás Pál alelnök indítványozta, tegyen a szakosztály lépéseket aziránt, hogy az illetékes hatóság ebben a szakmában is rendelje el a teljes vasárnapi munkaszünetet. Szilágyi István alelnök javasolta, hogy a Szent László ünnepségek alkalmával, vasárnap zárva legyenek a fodrászüzletek. Többek felezőlalása után elhatározták, hogy beadvánnyal fordulnak Nagyvárad polgármesteréhez, hogy saját hatáskörében rendelje el a Szent László ünnepségek alkalmával a teljes vasárnapi munkaszünetet. — Papp

Mihály elnök javasolta még, hogy az ősz folyamán női fodrászversenyt rendezzenek Nagyváradon. A gondolat a

Kisgyűlést tartott a vármegye

Nagyvárad. Sajat tud. Bihar vármegye törvényhatóságának kisgyűlése kedden délelőtt 10 órakor tartotta rendes havi ülését a vármegyesháza kis tanácsstermében.

Az akadályoztatása miatt távollevő főispán helyett vitéz dr. Nadányi János alispán elnökölt.

Az alispáni jelentésen kívül 266 községi ügy és tiz kérelem került a kisgyűlés elé, melyet hét kivételével elfo-

gadtak, míg azokat levették a napirendről.

A kisgyűlés, az alispán előterjesztésére a hadapródiskolában lévő alapítványi hely betöltésére tett javaslatot.

Nadányi alispán meleg szavakkal emlékeztet meg dr. Illés József vármegyei aljegyző, Bihar vármegyei szolgálatában kifejtett szorgalmas munkájáról, akit most a földművelésügyi miniszter egyévi próbaszolgálatra a miniszteriumba berendelt.

„Nem lehetünk semlegesek olyan háborúban, melyben az egyik oldalon barátaink, a másikon ellenségeink állnak“

Serrano Suner spanyol külügyminiszter nyilatkozata a sajtó előtt

Ankarába utazott a moszkvai török nagykövet

Cripps Angliába akarja hivatni tárgyalásra a hindu vezetőket

Madridi NST jelentés szerint Serrano Suner spanyol külügyminiszter a sajtó előtt tett nyilatkozatában a többi között ezeket mondotta:

— Spanyolország külpolitikája eléggé ismert. Nem vagyunk semlegesek, hanem nem hadviselők. Spanyolország számára lehetetlen fenntartani a semlegességet egy olyan háború idején, amelyben az egyik oldalon barátaink, a másik oldalon ellenségeink ütköznek össze. A tengelyhatalmak fegyverrel állottak mellénk, amikor országunk a bolsevizmus ellen küzdött. Ezeket a hatalmakat az azonos ideológiai beállítottság és sok más kapcsolatot fűzi hozzánk. Négy éven át küzdöttünk a

bolsevizmus ellen és ez alatt az idő alatt a demokráciák nem nekünk, hanem ellenségeinknek nyújtottak segítséget. A demokráciák most a szovjet győzelemért harcolnak, ezzel mindenkinek tisztában kell lennie, akár akarja, akár nem. A demokráta szövetségek háborúja a Szovjet diktatúrája alatt áll és számunkra nem lehet közömos, hogy ki győz ebben a háborúban. Minden okunk megvan arra, hogy barátaink győzelmét reméljük. Spanyolország együtt halad barátaival, ezért küldte az azurhadosztályt a szovjet elleni harcra, amely harcban sok spanyol ifjú életét áldozta az új Európáért.

jelentett, a tengely katonai köreiben derültséget keltenek. Ugy látszik, az Egyesült Államokban a meglepetés szónak más az értelme, mint a szótárakban. Az északamerikai sajtó megállapítása sze-

rint ebben az esztendőben nem lesznek nagyobbarányú támadási kísérletek Európában, mert az Egyesült Államok hadereje nincsen abban a helyzetben, hogy kalandos vállalkozásokba kezdhetnek, ezért az amerikai terv nem vonatkozik partraszállási kísérletre, csak légiharcokra. A washingtoni kormány ilyen elhatározására mutat az is, hogy a szállítókat főként repülőgépszállítókra akarják korlátozni, annál is inkább, mert az ilyen szállításoknál kevesebb hajóra van szükség, mint a csapatészállításoknál. Marshall tábornok Nyugat-Európában állandósítani akarja a légitámadásokat és ezzel akar segítséget nyújtani a Szovjetnek. Az amerikai közvélemény számára, amely az eddigi jöletok alapján már elképzelte, hogyan fog ebben az évben többmillió angol és amerikai katona partraszállani, bizonyára mélyvégséges csalódást jelentett Marshall tervének bejelentése és lelkesedésére ráncszedett a londoni kód.

Nagy riadalmat keltett Laval kormányalakítása északafrikai angol és de gaulleista körökben

Tangerből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Laval kormányalakítása nagy riadalmat keltett az északafrikai de gaulleisták és angolszászok körében akik abban reménykedtek, hogy a szabadkőművesség segítségével és a zsidók pénzügyi támogatásával elmergeyíthetik a német-francia viszonyt és sikerül néhány támaszpontot megszerezniük Északafrikában, valamint a földközítengeri és atlantiocéáni partokon, ami azután kiindulási pontja lett volna annak a támadásnak, amelyet az angolszászok már régen beharangoztak, hogy igazolják Moszkva előtt Anglia és Amerika jóakarátát. E körök minden reménye az afrikai partaszállítás volt. Ezért igyekeztek meggyőzni Északafrika lakosságát arról, hogy életük és jövőjük nem Vichytől, hanem Londontól és Washingtontól függ. Ennek érdekében a francia birtokokat igyekeztek minden utánpótlástól elvágni. A francia kormányválság tehát érthető megdöbbenést keltett az északafrikai degaulleista és angolbarát körökben és Laval kormányalakításának hírére menekülésszerűen igyekeznek elhagyni Északafrikát.

Amerika és Anglia meglepetésszerű légitámadásokkal akar segíteni a Szovjeten

Rómából jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Marshall és Hopkins Roosevelt két kiküldöttje, akik most érkeztek vissza az Egyesült Államokba, az angol főparancsnoksággal közösen készített tervüket hozták magukkal Londonból a tengely elleni hadműveletekre. A visszaérkezés után minden erejükkel azon lesznek, hogy meggyorsítsák az Angliába irányuló csapat- és hadianyagszállítást. Marshall kijelentette, hogy a közeljövőben főleg meglepetésszerű támadásokat intéznek az európai partok ellen és heves légitámadásokat a tengely ipari központjai ellen.

A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a meglepetésszerű támadások, amelyet az Egyesült Államok vezérkari főnöke be-

Barátságos hangu táviratváltás a török és bolgár miniszterelnök között

Ankarából jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A moszkvai török nagykövet Moszkvából Ankarába utazott. Hivatalos jelentés szerint néhány napig szabadságra ment.

Ankarából jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Filov bolgár miniszterel-

nök abból az alkalomból, hogy átvette a külügyminisztérium vezetését, barátságos hangu táviratot intézett Szaradzoglu török külügyminiszterhez. Szaradzoglu külügyminiszter ugyancsak szívélyes hangu táviratban köszöntö meg az üdvözlést.

Cripps legújabb terve

Lisszabonból jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Londonból jelenti, hogy a Daily Herald híradása szerint Cripps azzal a tervvel foglalkozik, hogy azt indítványozza Churchillnek, hívjon egybe Londonba értekezletet és arra hívják meg Nehrut, Dzsinnahot és az indiai kongresszus még két másik ki-

váló képviselőjét. Cripps ugyanis úgy gondolja, hogy Nehru és a többi meghívandó személyiség, ha kivonják őket a kongresszus többiségének és főként Mahatma Gandhinak a befolyása alól, engedékenyebbek lennének és így elfogadtathatják velük a közvetítő javaslatokat.

Fontos hadászati pontot foglaltak el a japánok a Panay szigeten

Tokióból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Domei iroda jelenti Panay szigetéről: A japán hadsereg több bombázó repülőgépe bombákkal és géppuskatűzzel megtámadta azokat az ellenséges csapatokat, amelyek a japán támadás előtt visszavonultak a sziget síkságán. A légitámadás súlyos veszteséget okozott az ellenségnek. A japán repülők másik csoportja kedden hajnalban a hegyes vidék fölé repült, ahol bombázta az ellenség csapatgyűlékeit. A sikeres támadásokból valamennyi japán repülőgépet visszavonták a szigetről.

Tokióból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Domei iroda szerint a Panay-szigeten harcra került a japánok vasárnap délután elfoglalták az Ilo-Ilotól északra 65 kilométerre levő Calinon fontos hadászati pontot. További jelentés szerint a japán csapatok repülők támogatásával északról és délről előnyomulva hétfőn délelőtt a sziget középső részén bekerítették az ellenséges haderők maradványait. Hír szerint a sziget közepén levő Tapaz városát a visszavonuló ellenséges tüzéréség felgyújtotta.

nemzetközi törvények nyílt megszegésével, az április 13-iki és 14-iki harcokban mérgezőgázokat alkalmaztak. Ezek a nemzetközi szerződéseket megszegő eljárások elsősorban a polgári lakosságot sújtják. Errevaló tekintettel japán részről is az a felfogás kezd felülkerekedni, hogy a japánok sem alkalmazhatják a régi japán lovagias harcmodort az ellenséggel szemben és kénytelen lesznek olyan háborus intézkedéseket foganatosítani, amelyek megfelelnek az ellenséges intézkedéseknek. Senki sem csodálkozzék ezeketán, ha a közeljövőben a japán haderő magatartásában gyökeres változás áll be.

Egész nap lötték tegnap Corregidort a japánok

Amsterdamból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat washingtoni jelentése szerint a Fülöp-szigeteken hétfőn a japán tüzéréség egész nap folytatta Corregidor lövetését. Károly keletkeztek és veszteségek voltak. Panay sziget délnyugati partján San José közelében újabb japán csapatok szállottak partra. Ellenséges tengeraltjáró tüzet zúdított Curacao berendezéseire.

keleti részéből több, mint egymillió menekülő özönlik nyugat felé, hogy elérje India határát. A menekültek között páni uralkodik. 20.000-nél több menekült betegedett meg kolerában. A halottak között sok a kínai és az angol. A repülőterek tele vannak gazdag európaiak gépeivel, akik légiúton igyekeznek Európába jutni.

Rómából jelentik: (B. T.) A Gazetta del Popolo véleménye szerint bizonyosnak látszik, hogy azok az amerikai repülőgépek, amelyek japán városokat bombáztak, szovjet területen levő kikötőkben szállottak fel. Az a lehetőség, hogy repülőgép-hordozóhajóról szálltak fel, azért tűnik fel kevésbé valószínűnek, mert amerikai repülőgéphordozó hajóknak a japán vizeken való jelenléte erős hajóhad-védelmet tételez fel.

Tokióból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A császári főhadiszállás jelentése szerint a japán haditengerészlet légiereje a Port Moresby és Port Darwin elleni támadásban, valamint a vidéken folytatott légi csatákban április 21-ig 66 ellenséges repülőgépet pusztított el, míg saját vesztesége 6 gép volt. Sanghaiból jelentik (NST.): Burma

Mérgezőgázokat használtak Burmában az angolok és kínaiak

Rómából jelentik (MTI.) A Message-ro különtudósítójának jelentése szerint az angolok és kínaiak Burmában rendkívül kíméletlen eszközöket kezdenek alkalmazni és az utóbbi időben nemcsak a falvakat és városokat gyújtják fel visszavonulásuk során, hanem megmérgezik a folyók és kutak vizét is. A

Tokióból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Egy fülöp-szigeti légi támaszpontról jelenti, hogy japán repülőgépek április 19-én elsüllyesztettek egy ellenséges hajót, egy másikat pedig megrongáltak.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Japán nyugati és középső vidékén kedden délután több helyen légiradó volt.

A NAPOK SODRÁBÓL

LASSU HONFOGLALÁSNAK is nevezhetnénk azt a folyamatot, amely Nagyváradon a keresztény kereskedelem érdekében megindult. Fontosságát, jelentőségét ma még be sem látjuk egészen. Talán ennek is köszönhető, hogy egyesek, különösen tehetősek nem támogatják eléggé ezt az akciót. A humanitárius szempontokat tulságosan egyoldalúan fogják fel és csak a zsidókra gondolnak, amikor a felebaráti szeretetet emlegetik. Arról megfeledkeznek, hogy a háttérbeszört, minden megfelelő helytől távolított magyar kisembereket, tehetséges kereskedőket, iparosokat sajnálják humanitárius alapon. Pedig ezek jobban megérdemlik, mert többek között, elnyomottak és utóvégre itthon is lennének Magyarországon.

A nagyváradi Fő-utca most ismét négy magyar üzlettel lesz gazdagabb. A város négy zsidónak mondott fel és négy magyar embert helyez a megüresedett helyekre. Meg vagyunk avódva arról, hogy ezek megállják a helyüket, éppen úgy, mint a többiek. Csak példaképpen mondjuk, hogy az új bérlők között van olyan is, aki legutóbb országos versenyen első lett szakmájában.

Más helyeken is tűnnek el lassan a zsidók. Ezeket a helyeken öles botlik hirdetik a zsidó újabb címét. Nem hisszük azonban, hogy valaki annyira ragaszkodna zsidajához, hogy újabb helyére is utána menjen. Elég nagy ezégyen volt eddig is, hogy öntudatlan, magukról megfeledkezett magyarok zsidó boltha jártak.

Lassu honfoglalás az, ami most történik. Mindenkinék támogatnia kell ezt a lassu honfoglalást. Aki nem teszi, az legalább ne akadályozza és ne nyújtson támogatást a körömszakkadtáig védekező zsidóságnak.

ÉN UGYAN SOHASEM HITTEM, hogy zsidó magyar lehet, vagy német, román, francia, de vannak sokan, akik kétségbeesítő csökönyvességgel vallják az esszimiláció lehetőségét, sőt helyességét is. Amit sokan állítanak, azt komolyan meg kell vizsgálni, még ha oly hajmeresztő állítás is véleményem is. Ami sokak meggyőződése, azt nem lehet egyszerűen tudatlanra venni, még akkor sem, ha érdekből táplálkozik a meggyőződés.

Lássuk tehát a „magyar zsidó” mi-tosz hitvallóit.

Ezeknél rendszerint az a baj, hogy maguk hasonultak a zsidóhoz, átvették hitvány életformáját, eladták saját lelkiüket és eltöltekeztek zsidó szellemiséggel, gondolkozással. Természetes, hogy az új szemüvegen keresztül olyannak látják és vallják a világot, amilyennek a zsidók szeretnék. Ezek elvesztették az érzéküket a magyar mi-volt iránt és ha szóban vallják is, nagyon távol estek az őstörvény, elemi magyar igazságok szolgálatától.

Hát azok a bizonyos „magyar zsidók”? Utazás közben mostanában sokat láttam Székelyhid és Mihályfalva környékén. Valószínűleg megboradtam még a gondolatától is, hogy ezeket valamikor rászabadították a védtelen magyar életre, most pedig még vannak

Kávéházakban és vendéglőkben kérj a Magyar Lapok-at

olyanok, akik tovább szeretnék túrni — természetesen nem a maguk terhére, mert mit törődnek vele, hogy a falvak, kisvárosok és nagyvárosok népe súlyosan érzi jelenlétüket — a zsidóság garázdálkodását.

Törökország jegyzékben szolította fel a Szovjetet a sajtóhadjárat beszüntetésére

Ankarából jelentik: Jól értesült körökből nyert értesülése szerint a török kormány jegyzéket intézett a szovjet kormányhoz az ankarai perrel kapcsolatos

Idegenek ezek, olyan idegenek, akik ellen a humánus és a felebaráti szeretet fenntartása mellett leküzdhetetlen védekező érzések támadnak a lelkekben. Nem alap nélkül, hanem keserves évtizedek tapasztalatai alapján. Idegenek, sohasem lehetnek magyarok. Akik ezekről nem tudnak elszakadni, azok megérdemlik, hogy a nagy költözködés idején velük menjenek...

szovjet sajtótámogatások ügyében. A török kormány felzárkózta a Szovjetuniót, hogy szüntesse be a sajtókiíró magatartását.

A német-francia együttműködés előfeltétele az európai békének

— mondotta rádióbeszédében Laval

Vichyből jelentik: Az OFI jelenti: (MTI) Laval hétfőn este rádióbeszédet mondott.

— Mindent el fogok követni, hogy biztosítsam országunk boldogulását — mondotta. — A kormány minden lehetőséget megtesz a francia nép szenvedésének csökkentésére. A kormány nem jelenti azt, hogy holnap már visszatér a jó mód, de nem mulaszt el semmit, hogy a nép táplálkozhassék és ruházódhassék. Ezután a földművesekhez intézte szavait. Biztosította őket, hogy amennyire lehet visszafejleszti a kény-

szer rendszabályokat. Kijelentette a munkásságnak, hogy semmiféle félelemre nincs oka. Ezután rátért Franciaország és Németország viszonyának kérdésére. Már hosszabb ideje hangoztatom, hogy a francia-német közlekedés előfeltétele az európai békének.

Vichyből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Laval a hétfői minisztertanácsban mutatta be munkatársait Petain államfőnek és a kormány nevében biztosította a tábornagyot legelőjálisabb együttműködéséről.

NEM TEKINTIK

többé célravezetőnek Franciaországban a passzívítást, a tétlen várakozást, az időre való hitvány támaszkodást, a halogatást — így kommentálták a német külügyi hivatalban azt a változást, amely Franciaországban ezekben a napokban ment végbe.

Sokatmondó már maga az a tény is, hogy Berlinben kommentálták az eseményeket. Eddig szinte fagyosan tartózkodtak a Harmadik Birodalomban attól, hogy Franciaországgal kapcsolatosan véleményt nyilvánítsanak. Voltak hírek eddig is különböző belpolitikai átalakulásokról, azonban német oldalról nem törődtek velük. Csak a háborús szempontokra vigyáztak, arra, hogy a francia gőg és engesztelhetetlen gyűlölet megrendelatlanságra ne ragadtassa magát. Egészen új dolog tehát az, hogy most, Laval kormányrajóttával állást foglalnak Berlinben is.

Laval kormányelnöksége és Petain tábornagy bejelentése, hogy Lavalra bízta Franciaországnak új alapokon való felépítését, valóban azt jelenti, hogy az előbbi helyzetrel szemben valami fog történni egy határozott irányban. A várakozásnak, a számításnak, a halogatásnak, a minden oldalra kedvezésnek a jelek szerint vége.

Még azt is hangoztatták a német külügyi hivatalban, hogy tudatában vannak a felebarátok komolyságának, nehézségeinek. Tudják azt, hogy a cselekvés bátor-ságát, áldozatokat követel. Azonban nincs más út a kibontakozásra. Utólag Európáról van szó. Arról az Euró-

páról, amely ilyen formában még sohasem volt kontinentális politika célja és tárgya. Ebben az Európában megszünt a „Visszükus” egyensúlypolitika, amelynek értelmében néhány állam mindig Anglia oldalán áll a többiek fékentar-tására. Ebben az Európában nincs tovább értelme a „hagyományos” német-francia ellentétnek, mert a kontinens közös érdeke éppen úgy a franciák, mint a németek létkérdése. Az eddigi nemzetközi politikai és gazdasági rendszer, amely utóvégre is a fehér faj uralma volt, megszűnt. Európának gondoskodni kell önmagáról és ebben a gondoskodásban egyedül Afrikára számíthat. Igaz, hogy még csak a kezdetén vagyunk az új rendszer kialakulásának, de meg kell látnunk a francia belpolitikai átalakulásban annak a változásnak a gyökerét, amely változás az új Európa jegyében történik.

A francia változásnak van egy biztosító kritériuma, — erre Berlinben is siettek rámutatni Anglia ideges Laval miatt, de tulajdonképpen nem is Laval idegesíti, hanem ami a változással jár, — esetleg a még mindig tekintélyes erőt képviselő francia hajóhad tevékeny részvétele a döntő küzdelemben.

Nem feléltlen tervezés ez, mert ha egyszer döntöttek, akkor nincs fél-megoldás, nincs „passzivitás és tétlen várakozás”, hanem cselekvés az új Európa szellemében. Ugy látszik, hogy ez idegesíti az angolokat. Bár jogos és alapos lenne idegességük... (P. I.)

Az állam részére történő buzávásárlásra kötelezik a romániai gabonakereskedőket

Bukarestből jelentik (MTI.) A közellátási államtitkárság rendeletet adott ki, mely szerint a gabonakereskedőknek kötelezniük kell magukat arra, hogy saját anyagi eszközeikkel az állam részére legalább 20 vagon búzát, vagy más gabonaműt vásárolnak és azt 3 százalékos jutalék ellenében 60 napon belül leszállítják. Az esetleges károktól nem csak anyagiakkal felelős a kereskedő, hanem 6 hónaptól 2 évig terjedő munkatáborba kerülhet. Akik a gabonát vagy lisztet rosszakarattal megsemmisítik, halállal bünhődnek.

Őszi mozikeletika

Keleti Csata

— Díszbemutató az Apolló mozgószínházban —

Világgraszoló döntés előtt állunk. S ebben a döntésben mi is teljes erőnkkel részt veszünk. Így mondotta ezt Kállay miniszterelnök legutóbbi hatalmas beszédében. Mindnyájan hálatelt szívvel gondolunk azokra, akik az elmúlt évben megeremlették a mostani döntés előfeltételeit. Erről a hősi küzdelemről szól a „Keleti csata” az Apolló mozgóban ma bemutatásra kerülő legnagyobb háborús film, amelyet eddig láthattunk. Magyar honvédek menetelnek a szövetégekkel. Magyarul beszélő magyar film, a mi filmünk. Mindenkinék meg kell néznie, hogy kellőképpen értékelni tudja honvédségünk és a szövetégek emberfeletti küzdelmét, hogy lelkiileg megerősödjék a belső front áldozataira.

Dr Kovács István

— Sajtóbemutató a Korona Mozgószínházban —

Budapesten soha eddig nem tapasztalt sikert ért el ez a film. A fővárosi közönség minden előadáson lelkesen ünnepli azt a Dr Kovács Istvánt, aki a falusi szülői házból elindulva, átvereksti magát a szegénység akadályain és tehetségéhez, kitartásához és akaraterejéhez mérten előkelő egyetemi tanári pozíciót ér el, amikor azonban az emberi élet egyik legnagyobb lépését akarja megtenni, feleséget keres magának, visszaborzad a kifécamodott, festett, üres konvencionális formákkal és kasztyóggel epékel világtól. Visszaborzad attól a leánytól, aki paraszti szüleit utálja és magához emeli az egyszerű parasztleányt. Küzdelmet vállal ezzel, de megéri, mert nem csak magáért, boldogságáért küzd, hanem beidegződött magyar hibák és bűnök ellen is.

A filmről magáról csak annyit: nagy film, talán a legnagyobb eddigi magyar film. Nem a kivitele, hanem tartalma, gondolatai teszik azzá.

Ami a valószínűségét illeti — egyetemi tanár — parasztleány — itéletet nem lehet és nem szabad mondani. Erveket lehet felhozni minden oldalról. Eseteket is. Látszólag többet ellene, mint mellette. Ez azonban nem dönti el a vitát. Mindenesetre örvendetes, hogy vita és esetleg vihar indul ilyen kérdések felett. A magunk részéről külön is hozzá akarunk járulni a kérdés kimélyítéséhez és lapunk más helyén már felhívtuk olvasóink figyelmét a hozzászólásra és véleményadásra. Hiszünk, hogy dr Kovács Istvánnak sok mondanivalója lesz számunkra is. (P. I.)

Nagyobb méreteket öltött az olvadás a keleti hadszíntéren

A német csapatok újabb teret nyertek. 1 millió 464 ezer tonna ellenséges hajóteret süllyesztettek el eddig a németek az amerikai partok előtt

Berlinből jelentik (MTI) A Führer főhadiszállásáról közlik a Német Távirati Irodával: A véderő főparancsnoksága jelenti: A kaukázusi tengerparton német repülőik jó eredménnyel bombáztak kikötői és ellátási berendezéseket. Egy nagy szovjet tartályhajót bombatalálatok megrongáltak. A keleti harctér déli szakaszán német vadászok légi harcban lelőttek 22 ellenséges repülőgépet. A középső és északi szakaszon az ellenség elszigetelt helyi támadásai összeomlottak. Az északi arcvonal szakaszán egy helyen 11 löveget, valamint 50 gránátvetőt és géppuskát semmisítettünk meg, illetve zsákmányoltunk. A légi erő nagyobb kötelékei elpusztították a szovjet mögöttes összeköttetéseit. Karjalában a svíri arcvonalon német és finn csapatok súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. A Jeges-tengeren német buvárnaszádok elsüllyesztettek összesen 18.000 tonnát kitevő két hajót, köztük egy tartályhajót. Három másik hajót megrongáltak. A kísérő hadihajókon szintén találatokat értek el. Észak-Afrikában a cirenaikai harctéren angol felderítő erők előretörése omlott össze. Német buvárnaszádok a heuruti kikötőben megtorpedóztak egy gőzöst. Egy másik buvárnaszád tüzérségi támadást intézett Jaffa vilanytelepe ellen.

Az észak-afrikai partok előtt német buvárnaszádok az angol utánpótlási hajózás három újabb tehervitorlását süllyesztették el. A légi erő folytatta nagyszabású támadásait Malta katonai berendezései ellen. Újabb nagy károk keletkeztek a sziget repülőterei berendezéseiben.

Német buvárnaszádok az észak-amerikai partok előtt és a Karibi-tengeren elsüllyesztettek 131.000 tonnát kitevő 18 ellenséges hajót. Egy buvárnaszád tüzérségi tüzzel árasztotta el Curacao szigetén Bulembi olajraktárait. Könnyű német harcigépek vasárnap Anglia déli partjainál támadásokat intéztek gyártelepek és hajók ellen.

Véglegesen meggyusult Stalin téli offenzívája

Berlinből jelentik (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A hétfői hadijelentés kiegészítéseként közlik: A meleg idő beállta következtében a hóolvadás a keleti arcvonalon nagyobb méreteket öltött és az arcvonal északi szakaszára is kiterjedt. Német csapatok újabb teret nyertek. Figyelembe kell venni, hogy az időjárás és terepviszonyok rendkívül kedvezőtlenek. Német tengeralattjárók, amióta az Atlanti-óceánon, az amerikai partok előtt és a Karibi-tengeren megjelentek 213 ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettek el 1 millió 464.000 tonnával.

Berlinből jelentik (MTI) Krauze alezredes a Német Távirati Iroda munkatársa ezeket írja: Az elmúlt hét német hadijelentései nyilvánvaló nyomtatékkal hangsúlyozzák az Egye-

sült Államok és a Szovjetunió két nagy reményének meggyusulását. Az egyik Stalin téli győzelmébe vetett remény, a másik az a remény, hogy az Atlanti-óceánt megtisztítják a német tengeralattjáróktól. A hadijelentések beható számadatokkal bizonyítják, hogy Stalin téli offenzívája végleg-

Eredménytelen szovjet támadások a finn állások ellen

Berlinből jelentik (MTI): Mint katonai helyről közlik a Német Távirati Irodával, a svíri arcvonalon a hóeset miatt nagy erővel elkezdődött, eredménytelen támadásokat indítottak a finn és német állások ellen. Az ellenség vesztesége ezen a szakaszon közel tizenkétezer halott.

Rómából jelentik (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 688. közleménye: A cirenaikai arcvonal szétszórt csatározások folynak előretolt osztagok közt. Az ellenség felderítő csapatai kénytelenek voltak visszavonulni. Az angol légi erő éjszakai támadást intézett Benghazit ellen. Jelentékenyebb kárt nem okoztak. A Bianchi nevű olasz tengeralattjáró nem tért vissza. A tengely

sen meggyusult. Az Atlanti-óceánon tovább folyik a harc. Csupán az elmúlt hét alatt 18 gőzös elsüllyesztéséről érkezett jelentés. A japánok tovább folytatják a különböző pontok megszállását. Különösen nagy fontossága a hurmai harctéren tett előrehaladásuk.

nagyobb légi kötelékei támadást intéztek Malta ellen és bombázták a hadi intézményeket. A célpontok körzetében a szicíliai partokról is jól látható tüzek törték ki. Igen sok ellenséges gépet elsüllyesztettünk, vagy megrongáltunk.

Főhadiszállásán töltötte születésnapját a Führer

Berlinből jelentik (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Olaszország királya és császára, valamint a Duce megleghangú táviratban üdvözölte a Führert születésnapja alkalmából. Az üdvözlésért a Führer ugyancsak megleghangú táviratban mondott köszönetet.

Berlinből jelentik (MTI) A Führer

Kisriport a nagy háborúból

„Közszabadságok a Szovjet alatt“

— A honvéd haditudósító század közlése —

Kora reggel, kemény fagyban indultunk útnak, hogy meglátogassuk egyik kikülvönitve működő honvédkötelékünket.

A dombokon még mindenütt áll a hó. Az út, amelyen haladunk, fontos ellátó vonal. Használhatósága azonban a rettenetes télben igen kérdésessé vált. Alldandóan új munkásosztályokat kellett ki- rendelni, hogy a szovjetországi viszonyokhoz képest egyébként elég jókárban lévő, úgynevezett „műutat“ a hótorlaszoktól szakadatlanul tisztogassák és járhatóvá tegyék. Elképzelhetetlen küzdelmeket kellett vívniuk a szovjet ellen harcoló szövetségeseknek a rettenetes téllal, hogy az első vonalakban harcoló

csapatokat elláthassák a legszükségesebb felszereléssel. Most már könnyebb a helyzet, mert a hófúvások megszűntek és a kövezett utak mindinkább járhatóvá válnak. Ma még a földutak is használhatóak, mert az olvadás nem volt általános és nem változtatta sárfolyamokká azokat az ukrán utakat, amelyeknek az irányát csak a mellettük felállított távbeszélő póznák soráról lehet megállapítani. Ezt az időszakot használták fel ellátó oszlopaink arra, hogy a szükséges felszerelést eljuttassák a küzdelemben álló csapatokhoz. Csapataink ma már ismét el vannak látva mindennel s a legfőbb szükségességgel folytathatják harcukat.

Végre szabadon lehet utazni

Az úton most is szakadatlan menetben vonulnak előre a tehergépkocsi-oszlopok. Előzéstől itt szó sem lehet. Z. város közelében kettéválk az út s más irányba térünk. Szemben velünk egy parasztszónon néhány ukrán gubbaszt s egyikük nagy hangon nógatja a hosszúszerű kis orosz lovat. Szóbaelegyedünk velük, megkérdezzük tőlük, hogy tartanak. Az egyik értelmesebb ukrán elmondja, hogy V. városkába igyekeznek, ahol rokonai laknak.

— Azt sem tudom, — mondja az ukrán, — hogy élnek-e még? Tizenkét évvel ezelőtt láttam őket utoljára. Suru néném ott dolgozott a cukorgyárban. Egy-két levelet váltottunk, de ahhoz

nem juthattunk hozzá, hogy találkozzunk.

— Éppen most jutott eszetekbe, hogy látogatába menjétek?

— Igen, most, mert a szovjeturalom alatt az utazáshoz is külön engedélyre volt szükség. Csak egy-egy kerületen belül utazhatott az, akinek volt hozzá pénz és ideje. De persze sem pénzünk, sem időnk nem volt arra, hogy utazunk. Ámbár ha lett is volna, akkor sem szívesen mentünk a párttitkárságra engedélyért. Egyszer próbáltam utazási engedélyt szerezni, de azt is megbántam. Erre olyan faggatásba kezdtek, mintha valami főbenjáró bűnt követtem volna el. Miért akarok utazni? Kihéz

főhadiszállásáról közlik a NTI-vel. A Führer hétfői születésnapját a főhadiszálláson töltötte. Keitel vezértábornagy és Halder vezértábornagy fejezték ki a Führernek a hadsereg jókívánságait. Délben Göring birodalmi vezértábornagy és Raeder tengernagy ke-resték fel és tolmácsolták a légi erő és haditengerészet jókívánságait. Születésnapj jókívánságainak kifejezése céljából megjelent a főhadiszálláson a birodalmi külügyminiszter, Himler SS vezető és a német rendőrség főnöke. Délben a Führer legszűkebb környezetének tagjai kívántak sok szerencsét.

A Führer egyenes kívánságára semmiféle születésnapj ajándékot nem adnak neki.

Indiában kudarcba fulltak a hadgyakorlatok

Stockholmból jelentik (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Csungkingi jelentés szerint Burmában a szövetséges csapatok lassan visszavonulnak a japánok növekvő nyomása előtt.

Tokióból jelentik (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Nehru Kalkuttában megcáfolta azokat az angol és amerikai sajtóhíreszteléseket, amelyek szerint a kongresszuspárt ezados csapatokat akar szervezni a japánok ellen. A guerrilla-hadjárat megszervezése, — úgy mond — a brit-indiai kormány feladata. A kongresszuspárt pedig nem vesz részt a brit-indiai kormányban.

Tokióból jelentik (MTI) A Stefani jelenti: Pandzsab tartományban kudarcba végződtek a hadgyakorlatok, mert az indiaiak nem teljesítették a brit hatóságok parancsait.

akarok utazni? Mi dolgom van velük? Elmondtam, hogy nyolc éve nem láttam a németet és szeretnék vele elbeszélgetni. Nyomban durván letorkoltak a párttitkárságon s kijelentették, hogy csak azokkal beszéljek, akikkel dolgom van. A szovjetben nem lehet időt pazarolni családi beszélgetésekre és utazgatásokra. Azóta azután megfigyelték minden lépésemet. Valószínűleg gyanús lettem előttük. Sokkal kisebb dolog miatt is gyanúsá vált az ember. Azóta nem próbálkoztam még egyszer a német meglátogatásával.

— De azért utaztak, nem?

— Az utazásból is propagandát csináltak. A mi üzemenkből két stahánovec, azaz mintamunkás, utazhatott csak el. Őket Moszkvába vitték államköltségen, ahol bemutatták nekik a mintautazókat, a jóléti intézményeket, a fürdőket, az óvodákat, az öreg munkások otthonát. Nagyhangon elmondták nekik, hogy ez mindenütt így lesz és minden munkás számára így lesz!

„Csalás volt itt kérem minden!“

Talán valamikor ezek az egyszerű emberek el is hitték a szovjetpropaganda hazugságait. Sokan elhitték külföldön is, de ma már sokmillió német, magyar, finn és olasz katona láthatta saját szemével a moszkvai hazugság-várakat, — a munkás nyomortelepeket a gyárak körül s az állati életet a kolhosokban.

— Szó sem volt itt utazásról, vagy

szabadságra: uram! — mondja a másik.
— A legkisebb hibát, a legkisebb mulasztást is kegyetlenül megtorolták. Öt-tíz perces késés miatt egész heti bérünket levonták a gyárban. Ha valaki háromnál többször elkészt, azt hat-nyolc hónapra száműzték. Ez azt jelentette, hogy elvitték valamelyik távoli városba, ahol fegyvermunkát végeztek te-le. Csatornát áshatott, vagy vasuti töltést hányhatott a sztyeppén. Jó volt, ha élve hazakerült, lerongyolódva, lesoványodva. Csalás volt itt kérem minden. Hivatalosan egyéves volt a katonai szolgálat. De ha valaki valamit elhibázott, akkor három hónapot rácsaptak a szolgálatára. A legkisebb mulasztást, a legapróbb fegyelmeletlenséget is azzal büntették, hogy kitolták a katonai szolgálat idejét. Így aztán nem ment ritkaságszámba a hároméves katonai szolgálat, sőt az volt a katonai szolgálat rendes ideje, mert hiszen olyan katona nem akadt, akiben valami hibát ne lehetett volna találni.

„Örülünk, hogy végre megszabadultunk!”

Es most ilyen szabadon mernek vándorolni? Nem félnek attól, hogy véletlenül partizánoknak nézik magukat?

— Inkább a partizánoktól félünk, mert hallottunk már olyan esetet, hogy elvették a kocsit, lovat s elvonultak rejtékhelyükre. Nálunk nincs fegyver és nem is akarunk harcolni a szovjetért. Örülünk, hogy megszabadultunk a szovjet uralomtól, hiszen most szabadabban élünk és nyugodtabban lélekezünk, mint akkor, amikor még beszélni sem mertünk egymással, mert sohasem tudhatuk, hogy kit bérlet fel a politikai rendőrség kémkedésre. A legártatlanabb bíráló szó, a legkisebb elégedetlenség hangoztatása is száműzetéssel járt.

Továbbengedjük az ukránokat, mi pedig ismét felkészülünk gépkocsinkra, amely nagyokat faralva indul meg.

Fontos gazdasági és ipari kérdésekkel foglalkozott az Erdélyrészi Gazdasági Tanács

Kolozsvárról jelentik: (MTI) Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács munkaközössége legutóbbi értekezletén gróf Bély Kálmán, felsőházi tag elnöklésével Erdély és a keletmagyarországi részek energia-kérdésével foglalkozott. Megállapította, hogy ezen a téren a teendők kettős irányúak. Először a visszatért részeknek az országos energiahálózatba való bekapcsolása, másodsor az erdélyi és keleti részek fűtési viszonyainak gazdaságosabbá tétele. Az erdélyi részekben a magánház-tartások fafűtése és központi rendszerű fűtése nagy anyagpazarlással történik, mert a visszatért területeken nem ismerik azokat a takarékos fűtési berendezéseket és fűtési eljárásokat, amelyek Magyarországon az elmúlt 22 év alatt eredményessé váltak. A munkaközösség elhatározta, hogy lépéseket tesz a visszatért részekben levő fűtőberendezések átépítésére és korszerűsítésére. A munkaközösség azután a visszatért területek tanonckérdésével foglalkozott. Megállapította, hogy egyes ipari ágakon túl sok a tanonc, más iparágakban pedig tanonchiány mutatkozik.

Egyesült a Vitézi Rend, a Tűzharcos és a Nemzetvédelmi Szövetség

Budapestről jelentik: A Vitézi Rend, a Magyar Tűzharcos Szövetség és az Országos Nemzetvédelmi Szövetség, mint a fegyveres mult jogán alakult magyar testületek vezetői, együttes ülést tartottak. Megállapították, hogy a mai sordöntő idők következményeinek megfelelően és küldetésükhöz híven a rendfegyelem és nemzeti összetartás érdekében kötelességük példaadóan előjárni. Elhatározták, hogy nemzetvédelmi kérdésekben egységes és közös irányítás alá helyezik magukat. Kijelölték a legfőbb vezetőséget, amelynek elnöke vitéz Igmándy-Hegyessy Géza altábornagy, a Vitézi Rend ügyvezető törzskapitánya, törzselnöke vitéz gróf Takách-Tolvay

József titkos tanácsos, altábornagy, a Tűzharcos Szövetség elnöke és vitéz Magasházy László vezérőrnagy, az Országos Nemzetvédelmi Szövetség elnöke, tagjai pedig a Vitézi Rend három kiküldöttjén kívül a Magyar Tűzharcos Szövetség részéről Kertész Elemér országos ügyvezető alelnök, vitéz Martsekényi Imre országgyűlési képviselő és dr. Mezey Lajos országgyűlési képviselő, országos vezetőségi tagok, az Országos Nemzetvédelmi Szövetség részéről vitéz Farkas Ede országgyűlési képviselő, Kovács Tivadar országos igazgató és dr. vitéz Somogyi Béla felsőházi tag, országos vezető tagok.

Megkönnyítik a házasságkötést, örökbefogadást és törvénytelen gyermekek törvényesítését a katonai szolgálatot teljesítők számára

(MTI) A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a kormány rendeletét a háború folytán ügyeik ellátásában akadályozott személyek házasságkötésének, valamint a személyi állapotot érintő egyéb jogi cselekményeinek nevezetesen a házasságon kívül született gyerekek apai elismerésének, törvényesítésének, végül az akadályozott személyek által szándékolt örökbecfogadási szerződés megkönnyítése tárgyában.

A rendelet a nem hivatásos állományban tényleges szolgálatot teljesítő személyek házasságkötésénél egyébként szükséges katonai engedélyt eltörli. A rendeletben engedélyezett további könnyítések két csoportba oszthatók. Az első csoportba tartozó kedvezmények azokat illetik, akik az ország területén teljesítenek katonai szolgálatot, vagy ezzel egy tekintet alá eső közérdekű munkaszolgálatot, vagy egészségügyi szolgálatot. Az ilyen személyek kihirdetés nélkül köthetnek házasságot valamelyik ál-

lami anyakönyvvezető előtt. A második csoportba tartozó könnyítéseket csak a hadművelleti területen, vagy az ország határain kívül eső egyéb területen tartózkodó katonák vehetik igénybe. Ezeknek megengedi a rendelet, hogy Magyarországon területén lakó személlyel házasságot kössenek oly módon, hogy a házasság megkötésére irányuló akarat kijelentésüket künn a hadművelleti területen saját előjáró parancsnokuk előtt teszik meg. A parancsnok a házasságkötésről szóló nyilatkozatot jegyzőkönyvben örökíti meg és azt a másik házasság lakóhelye szerint illetékes anyakönyvvezetőhöz juttatja. A Magyarországon lakó akaratú kijelentését három hónapon belül teheti meg az anyakönyvvezető előtt.

A rendelet a hadművelleti területen tartózkodó katonáknak módot nyújt arra is, hogy a házasságon kívül született gyermeket hasonló módon törvényesíthessék.

Beadványban kérik a hegyi szőlőkisbirtokosok az utak sürgős kijavítását

Hetven aláírással kérvényt juttattak el a polgármesterhez

Nagyvárad. Saját tud. A Nagy- és Kissötétági részen levő kis szőlőkisbirtokosok a napokban hetven aláírással kérvényt intéztek a polgármesterhez, amelyben kérik, hogy a szőlőhegyi utakat sürgősen javítsák ki és tegyék járhatóvá, mert ellenkező esetben nem tudják megközelíteni a szőlőket, amelyek munkálatlanul maradnak és ennek következtében tetemes kár áll elő.

Hangoztatja a kérvény, hogy a kisbirtokosok nem tudnak eleget tenni a kormány felhívásának, hogy min-

den talpalatnyi földet használjanak ki. Felsorolja a kérvény, hogy melyek a legsürgősebb munkálatok, melyek útszakaszokat kell haladéktalanul kijavítani, hogy a birtokosok megközelíthessék szőlőjüket. Megemlíti még azt is, hogy felsorolt útszakaszok gondozásával megbízott útmeister nem teljesíti megfelelően kötelességét.

A kérvény azzal a reménnyel zárul, hogy a polgármester meghallgatja a Nagy- és Kissötétági birtokosok kérését és késedelem nélkül elrendeli a járhatatlan utak rendbehozatalát.

Vita dr Kovács István házassága körül

Várjuk olvasóink hozzászólását és komoly véleményét

Még csak a fővárosi sajtó foglalkozik a legújabb magyar film történetével és alap gondolatával: a nagyhirű tudós, magas társadalmi állású egyetemj tanár és az egyszerű, tanulatlan kis parasztleány házasságának történetével. A sajtó talán minden eddigi filmnél több helyet szentel dr Kovács Istvánnak és kiváló közírók vetnek fel komoly társadalmi kérdéseket a filmmel kapcsolatban.

Korszakunk egyik jellemző vonása a társadalmi kérdésekkel való foglalkozás. Velejárója ez annak a folyamatnak, amelyet most átélünk: új nemzeti közösség, új szerves egység kialakulásának.

Hála Istennek, hogy ma már ilyen kérdésekkel foglalkozunk és ezek érdeklük népünk széles rétegeit.

Nem foglalunk, nem is foglalhatunk állást dr Kovács István házasságának kérdésében. Szerdától kezdve játssza az egyik nagyváradi mozgósínház. Szeretnénk, ha olvasóink hozzászólásaikkal, véleményükkel mélyítenék ezt a kérdést.

Hisszük, hogy nálunk is eredményes és hasznos lesz az a többoldalu kritika, amelyet a közönség fog gyakorolni Dr Kovács István házassága felett.

Kérelem a nagyváradi nyugdíjasokhoz

Nagyvárad város koldus ellátása olyan feladat, amit egyedül a város véglegesen megoldani nem tud. Ez a kérdés csak tudatos társadalmi összefogással, jól megszervező munkával intézhető el gyökeresen. Ebből a kétségtelenül áldozatot kívánó tevékenységből a város minden lakosának ki kell vennie a maga részét, ezért kérem fel ez alkalommal nyugdíjas társaimat, szíveskedjenek a társadalom legszánandóbb kivetettjeinek érdekében, a koldus ellátás rendezésében résztvenni.

A koldus sorsban sok esetben kis magyar sorsok vergődnek, vagy pusztulnak el, mások mint a nyomoruság munkakerülő vámszedői nyújtják kezüket az utcán járó-kelők felé. Ezt tétlenül tovább nem nézhetjük, a beindított akcióba a nyugdíjas társadalomnak is be kell kapcsolódnia. Az erkölcsi belátás, a minden szenvedővel együttérző magyar szív áll be a segítő akcióba tehát akkor, amikor a nyugdíjgyesület tagjai is részt kérnek a segítés és szervezés munkájából.

Azzal a kéréssel fordulok egyesületünk t. tagjaihoz, de minden nyugdíjas társunkhoz is, lépjenek be a Magyar Norma kötelekbe, segítsék ezen intézményt fillérjeikkel és akik vállalhatják a még nagyobb áldozatot, azok keressék fel mielőbb egyesületünk Szilágyi Dezső-utca 5. sz. alatti irodáját. A szervezési munka vállalása díjazással is jár.

Nagyvárad, 1942. április 20.

Kortsmáros László,
a nyugdíjgyesület elnöke.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Készenléti díj nem adunk vissza.

A KORMÁNYZÓHELYETTESI SZÓZAT VISSZHANGJA. Szegedről jelentik: *A Kormányzóhelyettes hívo savára a Szent István tíu felsőkereskedelmi most végző növendékeinek egy része elhatározta, hogy önként jelentkezik repülő kiképzésre.*

A KORMÁNYZÓHELYETTESI IS RÉSZTVESZ A SZENT LÁSZLÓ ÜNNEPSÉGEKEN. Nagyvárad. Saját tud. *Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk a Szent László Hét ünnepségeivel kapcsolatban az Aranyvonat és a Szentjobb látogatásáról. Értesülésünk szerint a Kormányzóhelyettes is ellátogat Nagyváradra a Szent László ünnepségek során és résztvesz annak több ünnepélyén.*

Kosztá nővérek vendéglője
 Horthy Miklós-út 37. szám
 Izletes konyha. Kitűnő italok.

Dr Szentistváni Nemes Sándor rendőrtanácsos halála. A váci m. kir. kapitányság érdemes vezetője volt. Szentistváni Nemes Sándor rendőrtanácsos, kinek felesége, Papp Ilona révén Nagyváradon is kiterjedt rokonsága van. Most kaptuk a hírt, hogy a rendőrtanácsos Budapesten a Szent István-kórházban kinos és hosszú szenvedés után elhunyt. Még az orosz harctérről hozta haza azt a betegségét, mely most végzett vele. Vitéz harcos volt; több kitüntetést szerzett a háborúban, melyet tartalékos hadnagyként küzdött végig. Hivatalt pályáján is kitűnt úgy a határrendőrségnél teljesített fontos szolgálattal, majd a fővárosi rendőrségnél, s legutóbb az ujonnan felállított váci révkapitányság megszervezésével. Szombaton hajnalban halt el, s Budapesten a Kerepesi temető halottas házában ravatalozták föl, hol a legközelebbi hozzátartozók és az államrendőrség képviselői jelenlétében április 20-án, hétfőn folyt le a református egyház szertartása szerint a gyászoló megáldás. A koporsót aztán vonatra tették, s Nagyváradra szállították, hol az olasz temetőben a Haller-kápolnához fogják a Papp-család sírkertjében eltemetni. A temetés szerdán, április 22-ikén délután 4 órakor lesz. Családjá és legközelebbi hozzátartozói a következők: Özv. dr Szentistváni Nemes Sándorné Papp Ilona felesége. Márta leánya, Nemes Sándor és felesége Horváth Amália; a sülly. Özvegy Nagy Lajosné Nemes Amália, Nemes Erzsébet, Sajó Jánosné Nemes Irma, Nemes Ilona, Bednár Béláné Nemes Róza; a testvérei. Dr Papp János építész és felesége Probstner Mária; apósa és anyósa. Sajó János, Bednár Béla, ifj. Papp János és felesége Szálkó Ilona, Papp József építész és felesége Morvay Fila, Papp Árpád, Papp András, Morvay Árpád és felesége Papp Mária, dr Péter Pál és felesége Papp Magda, Paál István és felesége Papp Fila; a sógorai és sógorai.

ALAKULÓ GYÜLEST TARTOTT A NEMZETVÉDELMI SZÖVETSÉG KÁPTALANJA. A Budapesti Értesítő jelentik: *Az országos nemzetvédelmi szövetség káptalanja hétfőn, Magasházy László elnöklésével tartotta alakuló gyűlését. A szövetség egy táborba tömöríti az ellenforradalmi és irredenta alakulatokat.*

Soronkívül tárgyalják le a bornyagykereskedői engedélykérekeket. Budapestről jelentik: (MTI) A pénzügyminiszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a bornyagykereskedői engedély iránti kérelmeket soronkívül tárgyalják le és annak során vizsgálják meg, hogy a folyamodó nem színelleges iparüző-e.

Uj kerékpárok részletre is. Javítások olcsón **JAKAB műszerésznél**
 Kossuth-u. 5 Tel. 23-30.

RENDELET AZ 1922. ÉVI SZÜLETÉSŰ IFJAK ÁLLITÁSKÖTELEZETTSÉGÉRŐL. Az Uj Nemzedék írja: *A Hivatalos Lap keddi száma közli a kormányrendeletét az állitáskötelezettség korhatárának az 1922. évi születésű évfolyamra nézve, egy évvel való leszállításáról.*

Rómába érkezett a horvát iparügyi miniszter. Rómából jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: *Tot Dragutin horvát iparügyi és kereskedelmi miniszter hétfőn reggel Rómába érkezett.*

LETARTÓZTATTÁK A SVÁJCI KOMMUNISTAPÁRT TIZENHÉT VEZETŐJÉT. Bernből jelentik (MTI). *A Német Távirati Iroda jelenti: A svájci kommunistapárt 17 vezetőjét a szövetségi bíróság vád alá helyezte. A kommunista vezetőket súlyos államellenes cselekményekkel vádolják.*

Kellemesen szórakozni cigányzene mellett a Koszta nővéreknel
 Horthy Miklós-út 37. szám.

VITÉZ SZOMBATHELYI FERENC VELENCÉBEN. Budapestről jelentik: (MTI) *Vitéz Szombathelyi Ferenc vezérredes hazautaztában magánjellegű látogatásra megzakította útját Velencében.*

Beiktatták Nagybánya új polgármesterét. Nagybányáról jelentik: *Ismeretes, hogy a belügyminiszter a nyugalmra vonuló dr Stoll Tibor polgármester helyére dr Szabó Miklós budapesti kir. ítélőtáblai bírót nevezte ki Nagybánya sz. kir. megyei város polgármesterévé. Dr Szabó Miklós polgármester megérkezett Nagybányára. Csütörtökön dr Szabó Miklós már megjelent hivatalában és fogadta a tisztviselők bemutatkozó látogatásait. Az új polgármester ünnepélyes beiktatása vasárnap délelőtt közgyűlés keretében történt meg. A rendkívüli közgyűlés egyetlen tárgya a polgármester beiktatása volt. A rendkívüli közgyűlés a Hiszekeggyel kezdődött, majd felolvasták a belügyminiszter rendeletét, mely dr Szabó Miklós nagybányai polgármesterré történt kinevezéséről intézkedik. Utána dr Rozner István polgármester üdvözölte a város tisztviselő kara nevében az új polgármestert. Az ünnepi rendkívüli közgyűlés a Himnusszal ért véget.*

Izléses levélpapírok Szépirodalmi ujdonságok, üzleti könyvek Irodaszerek nagy választékban Polgár Józsefnél
 Szaniszió-utca 1. - Apolló palota.
TELEFON: vonal 148.

Korona Filmszínházban
 Kedden utoljára: **Nevadai hajtóvadászat**
 Szerdától: **Dr. Kovács István.**

HACHA ELNÖK KÓRHÁZVONATOT ADOMÁNYOZOTT A FÜHRERNEK. Prágából jelentik. *A NTL jelenti: Hacha államelnök a Führer születésnapján a főpályaudvaron átadott a birodalmi védnöknek a kórházvonalat Csehország és Morvaország nevében, mint a Führernek szánt ajándékot.*

Vitéz Szombathelyi Ferenc hazaérkezett Olaszországból

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz Szombathelyi Ferenc vezérredes, a m. kir. honvédezerkár főnöke kíséretével együtt visszaérkezett olaszországi hivatalos látogatásáról.

Elutazott Nankingba tokiói követünk
 Tokióból jelentik: (MTI) *Végh István tokiói magyar követ, akit legutóbb megbíztak Magyarországnak a nankingi kormánynál való képviselőségével is, elutazott Nankingba, hogy átadja megbízó levelét.*

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Tudje-e On...

- ... hogy a kínaiak, ha azt akarják elérni, hogy számuk ne ordítson, követ kötnék a farkára? A számár ugyanis ordítás közben a farkát mozgatja és ha ebben megakadályozzák, inkább lemond a véleménynyilvánításról is.
- ... hogy Európában a XVIII. század elején kezdtek a ruhákra zsebet alkalmazni? Azelőtt a férfiak is csak vállra akasztott, vagy az övre csatolt táskákat és tarsolyokat viseltek.
- ... hogy a vasút feltalálása az emberek utazási kedvét oly mértékben megnövelte, hogy például 1900-ban több ember utazott postakocsin, mint száz évvel azelőtt? Bár a hetvenes években, a vasútépítés fénykorában, óriási vasútépítkezések folytak, századunk elején nagyon sok vidéket még mindig csak postakocsival lehetett megközelíteni.
- ... hogy Németországban 1877. az első szabadalom bejegyzése óta nem kevesebb, mint 800.000 szabadalmat adtak ki? A német szabadalmi hivatalhoz, mely ma háromszáz taggal, kétszáz szakértő munkatárssal és több, mint ezer segédhivatali tisztviselővel dolgozik és Európa legnagyobb technikai szakkönyvtárával rendelkezik, évente átlag 60-75.000 szabadalmaztatási kérvény érkezik be.
- ... hogy a kísérleti lélektan megállapításai szerint az ember 23 éves korában tud a leggyorsabban és a legjobban tanulni? A tízéves gyermek felfogóképessége 50, az ötévesé 75 százalékban marad el, a 23 éves fiatalember szellemi mozgékonyasága mögött.
- ... hogy a felnőtt ember bőre keréken öt kilogrammot nyom?
- ... hogy a legnagyobb száju állat a grönlandi bálna, melynek kitűrt szája hat és fél méter hosszúságot és négy méter szélességet érhet el?
- ... hogy a legutóbbi két kemény tél együttes hőmérsékleti átlaga pontosan minusz 4 fokkal tért el az átlagos téli hőmérséklettől? A rendszeres meteorológiai mérések bevezetése óta ez volt a két lehidegebb egymásután következő tél.

Tíz zsidót vett őrizetbe a debreceni ügyészség. Debrecenből jelentik: *Körülbelül egy félvéssel ezelőtt sorozatos feljelentések érkeztek a visszatért erdélyi városok rendőrségéhez és egyéb hatóságaihoz egy megszervezett bélyegcsapó társaság ellen. A feljelentések szinte egyöntetűen panasz tárgyává tették, hogy ismeretlen egyének azzal a cíllal keresték fel őket, hogy a „Repülőgépet Erdélynek” akciójára adományokat gyűjtenek illetve erre a célra bélyegeket kínálnak eladásra. A jóhiszemű adakozók csak akkor lepődtek meg amikor ügyetlen hamisítványok látszó bélyeglet adtak át nekik az adomány ellenértékéért az ügynökök. Mivel az ismeretlenek ellen gyanujuk támadt, feljelentéssel éltek, s így indult meg úgyszólván egész Erdélyben a ravasz szélhámosok elleni vizsgálat. A nyomozás csakhamar eredményre is vezetett, mert tettenérték egy dr Dénes Géza nevű egyént, aki a bizonyítékok súlya alatt beismerte, hogy ő is tagja annak a tíz tagú főleg zsidókból álló szélhámos társaságnak, amely a hazafias célokból úzerkedést csinált. A kihallgatások során aztán a hatóságok azt is megállapították, hogy dr Dénes Géza hamis nevet használ, ugyanis Rézműves Jenőnek hívják törvényes nevén, de hogy a hatóságokat félrevezessék, valamennyien jó hangzású magyar neveket vettek fel. A bélyegeket, amit az adomány ellenértékéért adtak, azokat maguk készítették a gyűjtött pénzt pedig saját céljakra használták fel. A debreceni ügyészség most Rézműves Jenőt és kilenc társát őrizetbe vette.*

Asszonyom! Uram!
 az On fodrásza
Hidegkuthy
 Szilágyi Dezső u. 3. Tel. 10-70

A MUNKA ÜNNEPE OLASZORSZÁGBAN. Rómából jelentik (MTI). *A Stefani Iroda jelenti: Április 21-én ünnepi Olaszország Róma alapításának évfordulóját és a munka ünnepét.*

100 millió dollár örökösödési adó egy Wanderbilt hagyaték után. Madridból jelentik: (MTI) *A Német Távirati Iroda jelenti: Newyorki jelentés szerint Gertrud Bayne Whitney Wanderbilt 56 éves korában meghalt. Óriási vagyont hagyott hátra. A vagyon örökösödési adója mintegy 100 millió dollár.*

Mi újság a piacon?

(Saját tud.) A hétfői hetipiacon megjelent az idei zöldségfélék korai termése: a saláta, zöldborsó, hónapos retek, sóska és újbungonya. Legnagyobb felhozatal a sóska volt, kilonként 2 pengős árban, korlátlan mennyiségben. Saláta 30 és 50 filléres árak között volt kapható, hónapos retek csomónként 40 filléres árban, zöldborsó 14—16 filléres árban, újbungonya kilonként 1 pengőért talált végre.

Tojást szintén nagyobb mennyiségben hoztak fel, darabonként 16—17 filléres árúak, de leginkább kilóval mérték, 3 pengő 36 filléres árban. A felhozatal olyan nagy volt, hogy még a déli órákban is csomagoltak ki eladókat, akik azelőtt valószínűleg a várost házalták végig.

Szárnyasokat alig hoztak fel az eladók, hizott liba és kacsa egyáltalán nem volt kapható, aminek az lehet a magyarázata, hogy azokat rendelésre szülő házakhoz szállítják.

A legmagasabb termelő és viszonteladási árak a hétfői piacon a következők voltak:

Gyümölcsfélék: (Közepes felhozatal)
1 kgr alma 1.20—2.80, 1 kgr narancs 1.60—2.40, 1 drb citrom 0.14—0.18, 1 kgr füge 4—4.40, 1 kgr dióbél 8 pengő.

Zöldségfélék: (Közepes felhozatal)
1 kgr szárazbab 0.64—0.80, 1 kgr répa 0.26—0.30, 1 kgr borsó 0.80—1.06, 1 kgr hagyma 0.26—0.32, 1 kgr cékla 0.20—0.26, 1 drb káposzta 0.14—0.20, 1 drb vörös káposzta 0.14—0.20, 1 drb olasz 0.12—0.18, 1 kgr petrezselyem 0.36—0.50, 1 drb karalábé 0.08—0.14, 1 drb zeller 0.08—0.14, 1 drb retek 0.02—0.06, 1 kgr spenót 1.40—1.80, 1 drb torma 0.10—0.24 pengő.

Élőállatok: (Közepes felhozatal)
1 drb szarvasmarha vágó, kgr 1—1.20, 1 drb fejstehén 300—1000, 1 drb szopós borjú kgr 1.20—1.40, 1 drb kismalac 18, 1 drb igásló 150—600, 1 drb parádéslo 600—900 pengő.

Tejtermékek: (Közepes felhozatal)
1 liter tej 0.32, 1 kgr vaj 4.90—5.90, 1 kgr juhtúró 2.80—3.20, 1 kgr tehéntúró 1.10, 1 kgr tejfel 1.40, 1 kgr sajt 1.90—2 pengő.

Kenyér:

1 kgr egységes 0.46 pengő.

Halfélék: (Közepes felhozatal)

1 kgr sulyu ponty 1.80—2.50, 1 kgr-on felül 2.50—3.40, 1 kgr apró hal 1.40—1.80 pengő.

Szárnyasok: (Gyenge felhozatal)

I., II., III. osztályú csirke kgr 2.60, sovány liba kgr 2.10, sovány ruca 2 pengő, 1 drb tojás 0.16—0.17, kgr 3.30 pengő.

Husarak:

1 kgr marhahús 2.66, 1 kgr növénydékmarha 2.70, 1 kgr bivalyhus 2.50, 1 kgr zsir 3.30, 1 kgr tepertő 3.30 pengő.

Részlet a

szociális

Áprilistől kezdve örölhetik fel fejadagjuk utolsó negyedét a vámörlésre jogosítottak

(MTI) A közellátásügyi minisztérium közli: A minisztérium korábban kiadott rendeletének értelmében a vámörlésre jogosítottak fejadagjuk utolsó negyedét áprilistől kezdődően örölhetik fel. Ezzel kapcsolatban figyelemzteni a közellátásügyi miniszter az érdekelteket arra, hogy úgy takszerekoskodjanak liszt készletükkel,

hogy az az új terméssig feltétlenül eleendő legyen. A fejadagokat pontos számítások alapján állapították meg. A hatóságok a legszigorubb utasítást kapták arra, hogy akik gabonaalapjuk adatai szerint vámörléshez fejadaggal el voltak látva, kenyér és liszt jegyet nem kaphatnak.

SZINHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **Boronkay lányok** (La Conga) szerdán este Jurik Icaival.

— **Bukaresti kaland**, ma, kedden este filléres helyárrakkal kerül színre. A legdrágább jegy 120 fillér.

— **Boronkay lányok** című operett újdonság Jurik Ica felléptével szerdán este premier bérletben kerül színre. A Boronkay lányok (La Conga) az ideai színiévad legnagyobb színpadi sikere, mely a budapesti Új Magyar Színházban több mint 200 előadáson át telt nézőterek mellett került színre, pompás toillettekkel. A teljesen új, eredeti díszleteket Utó Endre tervezte és festette. Főszereplők: Jurik Ica, Moory Lucy, Koltay Aranka, Bartók Julia, Sármasz Miklós, Solymossy Imre, Kozma Andor, Márky Géza, Ross József és Berengh Béla. — A Boronkay lányok (La Conga) csütörtökön este tisztviselő bérletben, pénteken, szombaton este, vasárnap délután 4 órakor és vasárnap este rendes helyárrakkal kerül színre.

— **Alvinci huszárok** című nagyoperett hétfőn este a Népművelési Bizottság rendezésében kerül színre.

HETI MŰSORA:

Kedden este: **Bukaresti kaland**, filléres helyárrakkal.

Szerdán este: **Boronkay lányok**, premier bérlet, szelvények érvényesek.

Csütörtökön este: **Boronkay lányok**, tisztviselő bérlet.

Pénteken este: **Boronkay lányok**, szelvények érvényesek.

Szombaton este: **Boronkay lányok**, szelvények érvényesek.

Vasárnap délután 4 órakor: **Boronkay lányok**.

Vasárnap este: **Boronkay lányok**.

Hétfőn este: **Alvinci huszárok**, Népműv. előadás.

Férfiruhákat használhatok, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

RÁDIÓ

SZERDA, ÁPRILIS 22.

6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
10.00 Hírek.
10.15 Szórakoztató zene.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.20 Majláthné Bányóczy Erzsébet hegedűl.
11.40 Külföldi híradó.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Lovászi Ferenc cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt rádiószolgálat.
14.00 A 2. honvédgyalogezred zenekara
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Weidinger Ede szalonzenekara.
16.15 Közvetítés a Beszkárt Birtalepéről.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Várhelyi Antal orgonál.
17.35 Divéky Adorján dr felolvasása.
18.00 Magyar táncszámok.
18.20 Honvédműsor.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Japán hangulatok.
19.45 Egykorú vers, próza, zene a török időkben.
20.20 Tarjánai Tóth Ida cimbalomhármasa.
20.40 Fedák Ágota dr csevegése.
21.00 Magyar nóták.
21.40 Hírek.
22.10 Rádiózenekar.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.

23.25 Buttola Ede tánczenekara.
24.00 Hírek.
00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

17.40 Várhelyi Antal orgonál.
18.00 Francia nyelvoktatás.
18.30 Pátria táncelemek.
18.50 Néprajzi előadás hanglemezekkel.
19.25 Légierők fúvószenekara.
20.00 Hírek.
20.10 A Székesfővárosi zenekar.

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 23.

Budapest I.

6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Szalonötös.
11.20 Szórakoztató zene.
11.40 Palásthy Marcell elbeszélése.
12.10 Melles Béla-zenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Gróf Széchenyi Dénes zongorázik.
14.15 Halmy Lujza énekel.
15.20 Szórakoztató zenekari művek.
15.45 Ruszin hallgatónknak.
17.15 A pestszenterzsébeti Jutagári Dalkör.
17.35 Háztartási időszerű tanácsadó.
18.00 A Rádiózenekar tánccenét játszik
18.45 Külügyi negyedóra.
19.20 A rádió köszönti a bajtársi szolgálat első ikerpárját.
19.40 Szabó Kálmán magyar nótákat zongorázik.
20.00 Kőrösi Csoma Sándor. Hangjáték.
20.40 Kiss Ferenc szalonzenekara.
21.40 Magyar Imre műsorából.
23.25 Rossini-nyitányok.

00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

16.15 Szórakoztató zene.
17.40 A Pestszenterzsébeti Jutagári Dalkör.
18.00 Váczy Péter egyetem tanár felolvasása.
18.30 Zsebők Vilma és Rohmann Henrik hárfaketteje.
18.50 Rádiózenekar.
19.40 Budapest Székesfővárosi Felső Zeneiskola 30 éves jubileumi este
20.30 Hírek, ügetőversenyeredmények.

Mezei futóversenyt rendez vasárnap az NSE

(Nagyvárad.) — Tavaszköszöntővel élénk élet kezdődik az atlétikában is. Vasárnap délelőtt 10 órakor az NSE rendezésében kerül lebonyolításra az első tehetségkutató mezei futóverseny. Indulás az Erzsébet-ligeti pályáról s kb. 2 kilométer után ugyancsak oda térnek vissza a célba a versenyzők. Ezuton is kéri a rendezőség mindazokat, akik kedvet és tehetséget éreznek, induljanak el a versenyben. A helyezettek ifjúsági és szenior csoportba sorolva értékelik és díjazák.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

2 szobás, komfortos lakás, keresek. Címet a kiadóba kérek.

Adás-vétel

Ötholdas szülő, 4 szobás, fürdőszobás azonnal beköltözhető lakással eladó. — Cím a kiadóban. 302

Eladó 40 prima angol süldő darabonként 50 kg. súlyban. Kolener Adámnál. Ermiályfalván. 313

Kombinált szoba diófából, kétszemélyes reklamier asztal, székek eladók. Liszt Ferenc-u. tizenkilenc. 301

Szép filegoria eladó dr Bozsóji ügyvédnél, Pável-utca 19. 307

Hentes. és mészáros üzleti berendezés portállal együtt eladó. Biharkeresztes, Hangya vendéglő. 308

4—5 hold földet vennék Nagyváradhoz egész kőzel, valamelyik állomás és műút mellett. Ügynököket díjazok. Cím a kiadóban. 306

Kijátszott jó hangú cimbalom eladó. Érdeklődők címüket adják le a kiadóba.

Jóhangú feles vagy háromnegyedes hegedűt megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK“-at.

Különléle

Gyorsíró és gépiró áll. oklevelet szerezhethet, ha beiratkozik a május 1-én kezdődő új tanfolyamra. Krizsán Béla gyorsíró és gépiróiskolája, Bazár-épület. 312

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Különléle kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.